

nieuwsbrief

JAARGANG 19 | NUMMER 6 | DECEMBER 2014

ECUADOR:

Kleine gemeenschap
boekt groots resultaat

NEDERLAND:

Libische vluchtelingen
eisen gerechtigheid

BURKINA FASO:

Strijd voor democratie

Afrikaanse Lente

De Burkinese organisatie Le Balai Citoyen stond in één klap in de schijnwerpers toen president Compoaré onlangs, na 27 jaar semi-autoritair bestuur, aftrad (p.4). De burgerorganisatie strijdt al jaren voor meer democratie en is de drijvende kracht achter de massale demonstraties. De groep hoopt dat het behaalde succes voor een sneeuwbaaleffect zorgt en er een heuse Afrikaanse Lente zal ontstaan.

De eerste belangrijke stap is gezet, maar hoe zal het verder gaan nu er een nieuwe regering gevormd moet worden? Kan Burkina Faso zich opmaken voor een nieuw democratisch tijdperk? Zonder af te willen doen aan het succes en het belang van de gebeurtenis, leert de ervaring dat de Arabische Lente ook niet direct een garantie bleek voor meer democratie.

Neem nou de situatie in Libië (p.5). Zonder Khadaffi zou het allemaal anders worden. Democratischer vooral. Maar vooralsnog vechten verschillende groepen elkaar de tent uit en is het volgens politicoloog Pieter Smith zelfs ondemocratischer geworden. Ondertussen beweert de Nederlandse regering dat het land veilig is en dat Libische vluchtelingen terug kunnen, sterker nog, móeten keren.

Een Arabische Lente maakt helaas dus nog geen zomer. De toekomst zal leren of dit in Burkina Faso wel het geval is. Ik gun de Burkinesen een lange adem.

RUBY VAN LEIJENHORST, RUBY@XMINY.NL

Colofon

REDACTIE

Ruby van Leijenhorst

TEKST

Ruby van Leijenhorst
Sophie Schouwenaar
Willeke te Flierhaar
Evi Guldemeester
Doron Joles

CORRECTIES

Sophie Lambers

VORMGEVING

Benjamin van Vianen

DRUK

Drukkerij De Raddraaier

WWW.XMINY.NL

Kleine gemeenschap boek groots resultaat

In de jaren negentig verkocht de Kechua-gemeenschap Tzawata hun land aan een mijnbouwbedrijf dat goud wilde delven. Het bedrijf beloofde werk en landcompensatie en maakte listig gebruik van het feit dat de Tzawata weinig wisten van hun rechten. Het leek toen een goed idee en er was geen keus. De compensatie bleek waardeloos. Het beloofde werk werd snel minder en de toegewezen grond was lang niet genoeg voor alle inwoners om op en van te leven. De gouden bergen die beloofd werden, bleken een luchtkasteel. De Tzawata waren bedonderd en bleven berooid achter.

VOLKSTUINTJE

In 2010 was al het goud gedolven. De mijn staakte zijn activiteiten en liet het land leeg en vervuild achter. Op de 2 hectare toegewezen grond (ongeveer 1,5 voetbalveld) leven op dat moment 240 mensen. Ruimte voor landbouw is er niet, een familie heeft niet veel meer land dan een volkstuintje. Hun oorspronkelijke land bleef ongebruikt achter in het oerwoud.

De organisatie Comuna Amazonica geeft voorlichting over de rechten van inheemse gemeenschappen en bezoekt de gemeenschap meerdere keren. Met deze nieuwe informatie besloten de Tzawata de strijd aan te gaan om hun land terug te krijgen, om opnieuw te kunnen leven volgens de tradities van hun inheemse cultuur. Maar ondanks dat het ontgonnen land niets meer waard is, weigerde het mijnbouwbedrijf het land terug te geven. Het bedrijf beroept zich op het eigendomsrecht en wil bovenal geen voorbeeld stellen. Want als de Tzawata hun land terugkrijgen, zou dit andere gemeenschappen wel eens op een idee kunnen brengen.

Met uw steun kunnen wij helpen.

XMINY IBAN: NL39INGB0000609060

BLUF

Gesterkt door de hulp van Comuna Amazonica bezetten de Tzawata in maart 2010 voor het eerst hun oude land. Tien dagen later vindt er een hardhandige ontruiming plaats door de politie. De Tzawata zijn geschrokken van het geweld, maar vinden toch de moed om het nogmaals te proberen.

Bij de tweede ontruiming staan 25 Tzawata tegenover 70 agenten en 30 gewapende mannen van het mijnbouwbedrijf. De laatsten hadden echter niet gerekend op het camerateam dat aanwezig is. Dit team is van Comuna Amazonica, maar zij bluffen door te zeggen dat ze van de internationale pers zijn. Er wordt geduwd en geschreeuwd, maar geïntimideerd door de 'pers' druipt de politie en de mannen af. Er volgen onderhandelingen waarbij de Tzawata steun krijgen van de grote inheemse federaties van Ecuador.

ZELF DE TOEKOMST BEPALEN

Wat begon als een klein protest groeide uit tot een grootse gebeurtenis, want anno 2014 is het land nog steeds bezet. Geen enkel voorstel van het mijnbouwbedrijf bleek tot nu toe redelijk. De gemeenschap heeft inmiddels veel politieke steun en is goed georganiseerd, Comuna Amazonica steunt de Tzawata nog steeds. Sinds 2011 organiseren zij elk jaar samen een festival waarbij inheemse groepen van elkaar leren en nieuwe allianties vormen. En ondanks dat de grond nog niet officieel is teruggegeven, wordt er gevierd dat het mogelijk is om, tegen alle verwachtingen in, land te heroveren en zelf de toekomst te bepalen.

XMINY STEUNT DIT PROJECT MET € 2000,-

WEBSITE TZAWATA GEMEENSCHAP:
[HTTP://TZAWATA.BLOGSPOT.NL/](http://tzawata.blogspot.nl/)

Xminy steunde onlangs ook

€ 700,-

Zadenruilbeurs

Colombia

€ 750,-

Transgender gedenkdag
Limburg en Amsterdam

Mexico

€ 500,-

Klimtraining
activisten

Roemenië

€ 2080,-

Acties bedreigd
Bimbja volk

Kameroen

BURKINA FASO

Burkina Faso strijdt voor democratie

In juli 2013 werd door twee muzikanten Le Balai Citoyen opgericht, de 'Burgerbezem'. Hun doel is om met de spreekwoordelijke bezem een grote schoonmaak te houden in Burkina Faso, na 27 jaar te hebben geleefd onder een semi-autoritair regime. De volksbeweging maakt zich hard voor een echte democratie, een eerlijk bestuur en een betere samenleving in Burkina Faso.

In artikel 37 van de Burkinese grondwet wordt het presidentschap beperkt tot twee mandaten van vijf jaar. Voor de vorige president Blaise Compaoré (in 1987 door een staatsgreep aan de macht gekomen) betekende dat dat hij zich in 2015 niet meer kandidaat kon stellen. Nu wilde hij een referendum houden over de wijziging van het artikel zodat hij toch weer mee kon doen aan de verkiezingen. Maar dat zagen de Burkinesezener uiteraard niet zitten. Afgelopen maanden waren er hevige rellen en protesten, met als gevolg dat uiteindelijk Compaoré toch aftrad op 31 oktober. Momenteel is er een tijdelijke president, oud-minister van Buitenlandse Zaken Michel Kafando. Hij krijgt als taak om een nieuwe premier aan te stellen.

CHAOS

Le Balai Citoyen geeft de 'grote schoonmaak' niet op. Hun belangrijkste doel is mensen het belang van democratie in te laten zien. De organisatie heeft nu al een enorm bereik

van meer dan 3500 actieve vrijwilligers, verspreid over heel het land. Dat is onder meer te danken aan de landelijke bekendheid van de reggaemuzikanten. Eén van hen is Serge Bambara, beter bekend onder zijn artiestennaam Smockey. Hij heeft het over een 'anarchistische chaos' sinds het vertrek van Compaoré. 'Ik probeer nu langzaam weer terug te keren naar de sociale werkelijkheid: werk, familie, vrienden...'

REVOLUTIE

Smockey heeft bepaald niet stilgezeten in de afgelopen maanden. 'We hebben wegen geblokkeerd, barricades opgeworpen, sit-ins en marsen gehouden, publieke vergaderingen georganiseerd en voorlichtende concerten gegeven.' De 'huidige revolutie' noemt Smockey als het grootste succes van Le Balai Citoyen. En daarbij is het aantal mensen dat betrokken is bij de organisatie nog steeds groeiende. 'Vrijwilligers blijven zich bij ons aanmelden, simpelweg vanwege de resultaten die we al hebben geboekt. Onze acties en vooral de uitkomsten daarvan halen nog twijfelende mensen altijd over om ons mee te helpen. Dus we blijven doorgaan met het openen van 'CiBal' clubs in verschillende buurten.'

OMMEKEER

'We willen in de komende maanden ontmoetingen organiseren tussen vrijwilligers van Le Balai Citoyen in verschillende steden, en familie en slachtoffers bezoeken. Verder geven we een groot concert in Ouagadougou, om onze vrijwilligers te bedanken en om de vlam van toewijding en strijdbaarheid opnieuw aan te wakkeren.' Uiteindelijk hoopt Le Balai Citoyen in navolging van de Arabische Lente op een grootse ommekeer in heel Afrika. Te beginnen in Burkina Faso.

XMINY STEUNT DIT PROJECT MET € 2795,-

Libische vluchtelingen eisen gerechtigheid

Meer dan 200.000 mensen zijn de afgelopen maanden op de vlucht geslagen vanwege het aanhoudende geweld in Libië. De Nederlandse overheid stuurt Libische vluchtelingen echter terug naar het door geweld geteisterde land. Libiërs van de groep Wij Zijn Hier demonstreerden daarom op 27 oktober bij de Tweede Kamer in Den Haag. 'Ik wil mijn stem laten horen', aldus Badir.

'Een groot deel van de slachtoffers bereikt de media niet, omdat dat ver van de steden en het internet gebeurt'

'Met de verkiezingen van afgelopen juni zou Libië tot een model terugkeerland worden', aldus Pieter Smith, politicoloog. Het land zou veilig, ontwapend en democratisch worden en de gevluchte Libiërs konden terugkeren. Het tegendeel is echter het geval, legt Smith uit: 'Eigenlijk wordt er in alle grote steden dagelijks gevochten. Sommige dagen vallen er tientallen doden. Een groot deel van de slachtoffers bereikt de media niet, omdat dat ver van de steden en het internet gebeurt.'

Ondanks het aanhoudende geweld en de mensenrechtenschendingen worden de gevluchte Libiërs in Nederland teruggestuurd. Dit besluit heeft desastreuze gevolgen, want enkele Libiërs die terugkeerden, zijn om het leven gekomen. Bovenstaande feiten en het gegeven dat bijna alle westerlingen, inclusief diplomaten, uit Libië zijn gevlucht, heeft de Nederlandse regering haar besluit niet doen veranderen. De Libische vluchtelingen hebben daarom op 27 oktober het heft in eigen handen genomen: 'Er is oorlog in mijn land en ik kijk naar deze oorlog. Ik wil mijn stem laten horen', aldus Badir.

'Het maakt ons angstig en verdrietig om ons mooie land zo te zien'

Volgens de organisatoren van de mars was de sfeer tijdens de demonstratie heel goed en met name de Libische muziek creëerde een vrolijke stemming. 'We denken dat veel mensen niet weten wat er in Libië aan de hand is en we willen graag ons verhaal vertellen. Gelukkig hebben we met Kamerleden kunnen praten en van hen kregen we goede reacties.' Tijdens de demonstratie werden er foto's van de situatie in Libië opgehangen. 'Het maakt ons angstig en verdrietig om ons mooie land zo te zien. We zijn bezorgd over onze familie daar en natuurlijk of we misschien teruggestuurd worden.'

De vluchtelingen kunnen worden teruggestuurd naar een land waar verschillende conservatieve en links-extremistische moslimgroepen hun meningsverschillen over hoe een Islamitische Staat eruit moet zien met veel geweld uitvechten. 'Vanaf het begin zijn er bij de pogingen om het bewind van Khadafi omver te werpen verschillende Libische strijdgroepen gesponsord door het Westen. Daardoor is de onderlinge verdeeldheid vergroot', legt Smith uit.

'Olie is belangrijker dan principes'

Volgens Smith is Libië nu veel minder democratisch dan onder het bewind van Khadafi: 'Onbedoeld heeft het Westen de extremisten aan de macht gebracht in haar strijd tegen Khadafi. En we steunen ze nog steeds door olie van ze te kopen. Olie is belangrijker dan principes.'

Smith hoopt dat de Tweede Kamer de minister dwingt om te stoppen met het terugsturen van Libische vluchtelingen. Met de uitspraak van de Raad van Europa gloort er hoop aan de horizon voor de situatie van de uitgeprocedeerde asielzoekers in Nederland. Volgens het comité moet de Nederlandse overheid ook uitgeprocedeerde asielzoekers en ongedocumenteerde migranten opvangen en voorzien van bed, bad en brood. Het is echter afwachten wat staatssecretaris Teeven met de uitspraak zal doen. Tot die tijd blijven de vluchtelingen leven in onzekerheid én vechten voor hun rechten: 'We denken niet te veel na over de toekomst, want dat doet pijn. We hopen om in de toekomst, misschien in december, weer een demonstratie te organiseren.'

**XMINY STEUNT DEZE ACTIE
MET € 250,-**

CHILI

€ 750,-

Ecologische buurttuin

In de sloppenwijken van hoofdstad Santiago woont iedereen op elkaars lip. Er heerst grote armoede en veel families kunnen nauwelijks rondkomen. Een groep buurtbewoners besloot iets te doen aan hun uitzichtloze situatie. Ze bezetten een van de vele verlaten terreinen in de wijk en begonnen een ecologische moestuin.

COMPOSTTOILETTEN

Met de tuin laten ze hun burens zien dat het, ondanks het geld- en ruimtegebrek in de sloppenwijken, mogelijk is om onafhankelijk te zijn en voor je familie te zorgen. De tuin moet daarom zelfvoorzienend en duurzaam worden. Zo moeten composttoiletten ervoor zorgen dat de tuin zowel bemest als bewaterd kan worden.

ROET IN HET ETEN

Maar de gemeente dreigt roet in het eten te gooien. Het stadsbestuur weigert de groep aan te sluiten op het elektriciteitsnetwerk en de bestemming van de grond aan te passen. Om toch elektriciteit te kunnen gebruiken hebben de buurtbewoners met steun van XminY zonnepanelen aangeschaft. De groep voert enthousiast campagne om hun burens bij de moestuin te betrekken en de gemeente te overtuigen van het nut van hun initiatief.

MET ZONNEPANELEN DOOR DE WIJK

Om zoveel mogelijk aandacht te trekken worden de zonnepanelen eerst anders ingezet, op een aanhanger en aangesloten op een geluidsinstallatie. Met dit karretje trekt de groep met veel kabaal door de wijk en deelt verse groente en fruit uit. Als het aan de buurt ligt, gaat de tuin een zonnige toekomst tegemoet. En met meer verlaten terreinen in de buurt, kunnen er vele tuintjes ontspruiten.

FILIPIJNEN

€ 2000,-

Historische landbezetting

Het is een riskante en ongebruikelijke stap maar Filipijnse boeren in de regio Mindanao gaan land bezetten. Op deze manier willen zij afdwingen dat de overheid haast maakt met de lang aangekondigde herverdeling van landbouwgrond.

BIOBRANDSTOF

Het merendeel van de landbouwgrond is eigendom van grootgrondbezitters. De boeren die dit land pachten, moeten het grootste gedeelte van hun oogst afstaan aan de landheren. Anderen zijn nooit officieel eigenaar geworden van het land dat hun familie al decennia lang bewerkt. Ook wordt er steeds meer land gebruikt voor mijnbouw of biobrandstofplantages. Hierdoor beschikken de Filipijnen over te weinig ontwikkelde landbouwgrond om de bevolking te voeden en rijzen de voedselprijzen de pan uit.

TWINTIG JAAR LANDSTRIJD

De Filipijnse overheid werkt al tientallen jaren aan een programma dat erop gericht is om stukken land onder de inwoners te verdelen. Maar de ontwikkelingen gaan te langzaam. Eind 2014 zal het huidige overheidsproject afgelopen zijn, maar nog maar weinig boeren hebben het land toegekend gekregen waar zij al twintig jaar voor strijden. En in de tussentijd moeten zij overleven in armoede. De boeren worden hierdoor welhaast gedwongen om riskantere acties te ondernemen.

OOGSTEN

Het land dat de boeren gaan bezetten is zo'n zestien voetbalvelden groot. Naast het onder druk zetten van de overheid zal er gelijk voedsel verbouwd gaan worden. Met het huidige tempo van de regering nemen zij het zekere voor het onzekere. Het kan zomaar zijn dat de oogst van het land eerder binnengehaald kan worden dan dat de landverdeling voltooid is.

SPANJE

€ 1180,-

Bankbezetting tegen huisontruiming

Op 27 oktober hielden zo'n 150 activisten van 15M Stop Desahucios Córdoba (Stop Uitzettingen in Córdoba) een bezettingsactie bij verschillende banken in de Spaanse stad. De internationale protest- en actiebeweging ageert hiermee tegen de inhalijs rol van banken en beleggers in het land. En tegen de gemeente die weigert in te grijpen en haar inwoners aan hun lot overlaat.

HUURDERS OP STRAAT GEZET

15M Stop Desahucios Córdoba is opgericht in december 2011 en heeft als voornaamste doel om het ontruimen van huizen tegen te gaan. Vanwege de aanhoudende crisis kunnen veel mensen de torenhoge huur niet meer opbrengen. Zij worden door banken en gemeente zonder pardon op straat gezet. De groep blokkeert ontruiming en bezet banken.

BASISBEHOEFTE

Pal voor iedere bezette bank worden filminstallaties opgezet om korte films te vertonen van ontruiming. Buiten geven enkele activisten updates van wat er binnen in de banken gebeurt. Het doel van deze directe acties is om op alternatieve manieren de crisis te omzeilen en banken en gemeente aan te sporen om een humaan huurbeleid te ontwikkelen. Een beleid dat rekening houdt met de basisbehoeften van de bewoners.

DAKLOZE FAMILIES

De groep wil ook zelf opgezette projecten in lokale buurten steunen en dakloze families helpen. Dit laatste doen ze door lege huizen die eigendom zijn van banken, weer te laten bewonen door gezinnen die eerder zijn ontruimd. Want niemand zou zonder water moeten komen te zitten, of gedwongen zijn of haar huis moeten verlaten.